

EGE ÜNİVERSİTESİ İZMİR ATATÜRK SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ALANLARININ BELİRLENMESİ

İlknur PEKTAŞ¹ Ayşegül BİLGE²

ÖZET

Üniversite gençliği, kendi gelişimsel süreci içinde birtakım problemler yaşayabilir. Duygusallık, insan ilişkileri, kız-erkek arkadaşlığı bu problemlerden birkaçıdır. Yaşanabilecek problemlerden yola çıkılarak yapılan araştırmanın amacı; Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu (E.Ü.İ.A.S.Y.O.) öğrencilerinin problem alanlarını belirlemektir. Araştırma, 2005–2006 eğitim-öğretim yılında E.Ü.İ.A.S.Y.O. Ebelik, Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu bölümlerinde okuyan, hazırlık sınıfı dışındaki diğer tüm sınıflarda yer alan toplam 279 öğrenciye, sosyo-demografik özelliklerini içeren anket formu ve Kılıç tarafından (1987) geliştirilen, ülkemiz için geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan Problem Tarama Envanteri (P.T.E) (Yüksekokul Formu) uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. genel toplam puan ortalaması: 78.75±27.5, algıladıkları problem puan ortalaması ise: 46.70±22.3'tir. Bu bulgular, öğrencilerin orta düzeyde problem yaşadıklarını göstermektedir. P.T.E. genel toplam puan ortalamalarının öğrencilerin yaşadığı yer, kardeş sayısı, ailenin ekonomik durumu, öğrencinin sosyo-kültürel faaliyetlere katılma durumu ve öğrencilerin algıladıkları problem puan grubuna göre dağılımları incelendiğinde; P<0.05 düzeyinde anlamlılık saptanmıştır. Bulgular, literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Üniversite Öğrencileri, Sağlık Yüksekokulu, Problem Alanları, Algılanan Problemler.

¹ Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu. ilknur.pektas@ege.edu.tr

² Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu. aysegul.bilge@ege.edu.tr

DETERMINATION OF PROBLEM AREAS OF THE STUDENTS OF EGE UNIVERSITY SCHOOL OF HEALTH

ABSTRACT

University students can live some problems during during the course of their development. Some of them include sensitivity, interpersonal relations, friendship with the opposite sex. The purpose of this descriptive research was to determine the problem areas of the students attending İzmir Atatürk Vocational School of Health at Ege University. The sample of the research consisted of 279 students at the departments of public health official, nursing and midwifery, excluding the prep classes, in 2005-2006 academic year. The mediums used to collect data included a questionnaire form about the socio-demographic characteristics of the students and the Problem Survey Inventory (PSI) (Vocational School Version) developed by Kılıç (1987) and tested for reliability and validity for our country. According to the findings, students' average total score from PSI is 78.75 ± 27.5 and their average perceived problem score is 46.70 ± 22.3 . These findings show that the students experience problems at moderate level. An analysis of the students' average scores from PSI in terms of some variables including the place students live, number of siblings, economic status of their family, degree of participation to socio-cultural activities and their perceived problem scores revealed statistical significance ($p < 0.05$). The findings were discussed within the framework of relevant literature.

Keywords: University students, vocational school of health, problem areas, and perceived problems.

I. GİRİŞ

Geleceğimizin güvencesi olan üniversite gençliği; 18-24 yaş grubunda yer alan ve üniversitelerde öğrenim gören gençleri ifade etmektedir (Korkmaz, 2006). Bir toplumda üniversite gençliği, toplumun sosyo-kültürel yapısının en dinamik unsurudur. Üniversite gençliğini, diğer gençlik gruplarından ayıran en önemli özellik, onların geleceğin bilgili yönetici ve karar verici adayları olmalarıdır (Yazıcı, 2003: 12-13). Bu yüzden gençlerin sağlığının korunması ve geliştirilmesi, nüfusun içinde giderek artan payları nedeniyle de önem kazanmaktadır. Günümüzde 15-24 yaş arasında bulunan nüfusun, dünya nüfusunun %20'sini oluşturduğu bildirilmektedir (United Nations Population Information Network (POPIN), 2002). Ayrıca, genç nüfus yapısına sahip olan ülkemizde örgün yüksek öğretimde okullaşma oranı yaklaşık % 13 civarındadır (Korkmaz, 2006). Bu orandan da anlaşılacağı gibi mutlu bir azınlık olarak üniversiteye giren öğrencilerimizin

bedensel, ruhsal ve sosyal yönden sağlıklı yetiştirmeleri önemlidir. Aksi takdirde, gençler ve de toplum bu durumdan zarar görebilir. Örneğin, ABD'de yapılan bir çalışmada, ABD nüfusunun %50'si gençleri şımarık, sorumsuz ve bazı davranış bozuklukları olan hatta suç işleyen bireyler olarak yorumladıkları görülmektedir (Scales, 2001).

Ülke kalkınmasında en etkin unsurların; doğal kaynak, sermaye ve insan gücü üçlüsü olduğu, bu unsurların verimli olarak kullanılması gereği kabul edilmektedir. Bu sebepten, nitelikli insan gücü yetiştirmek sorumluluğunu üzerine alan üniversiteler, öğrencilerine bilgi, beceri, ideal ve iyi alışkanlıklar kazandırmanın yanı sıra, onların kişiliklerinin gelişmesi için problemlerinin de kaynağını bulup çareler aramaktadır (Korkmaz, 2006). Üniversite çağı, yaşamın kriz dönemlerinden biri olan ergenlik çağını da içerdiğinden, üzerinde önemle durulması gereken dönemlerden biridir. Bir taraftan farklı bir ortama, diğer taraftan geçirmiş oldukları gelişim aşamasına bir de çevresel faktörler eklenince "üniversite öğrenimi" olgusu başlı başına araştırma konusu haline gelmektedir (Özbay 1997:1). Nitekim Farnsworth, yükseköğrenime gelmiş bir gencin çağına ilişkin gelişim görevleri karşısında kimlik duygusuna yeni boyutlar katabileceğine işaret etmektedir (Akt: Ergene, 2004). Üniversite gençliği, kendi gelişimsel süreci içinde birtakım problemler yaşayabilir. Örneğin; duygusallık, insan ilişkileri, kız-erkek arkadaşlığı, aile, gelecek, sağlık ve okul ile ilgili problemler gibi. (Korkmaz, 2006; Deniz, Avşaroğlu ve Hamarta, 2004: 191-192, Çevik, 1998). Örneğin, Türkiye'de gençlerle yapılan bir çalışmada, arkadaş ilişkileri, karşı cins ile ilişkiler, okul ve parasal alanlardaki problemler, başka problemlere göre daha önemli olarak bulunmuştur (Çuhadaroğlu, Canat, Kılıç vd., 2004). Bu yüzden üniversite yaşamı, öğrencilerin kişisel dünyası ile toplum içindeki gerçek yaşamı arasında bir denge kurmasına ve öğrencilerin tüm yönleri ile gelişimini desteklemesine yardım eder nitelikte olmalıdır (Kılıççı,1992: 83-84).

Bu anlamda çalışma; gencin kimlik çabası içinde olduğu üniversite eğitimi yıllarında sorunlarının saptanması, yetişkin yaş dönemlerinde bedensel-ruhsal-sosyal bocalamalar yaşamasını önleyebilmek açısından önemlilik göstermektedir.

II. YÖNTEM

II. 1. Araştırma Yöntemi

Araştırma, tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksek Okulu (E.Ü.İ.A.S.Y.O.) Ebelik, Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu bölümlerinde okuyan, hazırlık sınıfı dışında kayıtlı olan 300 öğrenci araştırma evrenini oluşturmaktadır. Anketler, öğrencilere 2005-2006 eğitim-öğretim yılı güz dönemi final sınavları süresince (16-29 Ocak 2006 tarihleri arası) toplu halde araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Araştırmanın yapıldığı

tarihlerde okulda bulunan toplam 279 öğrenci (evrenin %93'ü), araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

II. 2. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

II.2.1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerini İçeren Anket Formu:

Araştırmacılar tarafından geliştirilen ve öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini içeren anket formunda; okuduğu bölüm, kaçınıcı sınıfta olduğu, yaşı gibi sorulardan oluşan 16 soru yer almaktadır.

II. 2. 2. Problem Tarama Envanteri (P.T.E) (Yüksekokul Formu): Kılıç tarafından (1987) geliştirilen ve ülkemiz için geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan, 100 maddeden oluşan bir envanterdir. Envanterin sekiz alt testi vardır. Bunlar; 1) 1.-20. maddeler okulla ilgili problemleri (ilk 20 madde), 2) 21.-30. maddeler gelecekle ilgili problemleri (10 madde), 3) 31.-45. maddeler aile ile ilgili problemleri (15 madde), 4) 46.-55. maddeler insan ilişkileri ile ilgili problemleri (10 madde), 5) 56.-65. maddeler kız-erkek arkadaşlığı ile ilgili problemleri (10 madde), 6) 66.-80. maddeler duygusallıkla ilgili problemleri (15 madde), 7) 81.-90. maddeler sağlıkla ilgili problemleri (10 madde), 8) 91.-100. maddeler diğer problemleri (10 madde) ifade etmektedir (Öner, 1997: 453-454; Kılıç, 1987: 58-78).

P.T.E.'de; öğrenciden kendisini çok üzen problemlerle ilgili maddeler "çok önemli", kendini daha az rahatsız eden problemlerle ilgili maddeler için "önemli" şikkını işaretlemesi istenmiştir. Puanlamada ise "çok önemli" seçeneğine (2), "önemli" seçeneğine (1) puan verilir. Envanterden alınabilecek en yüksek genel toplam puan 200'dür. Bireyin puanı düşük olan alanlarla ilgili problemlerinin az, puanı yüksek olan alanlarla ilgili problemlerinin ise çok olduğu kabul edilir (Öner, 1997: 453-454; Kılıç, 1987: 58-78). Kılıç tarafından (1987) yapılan, P.T.E.'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında envanter, iki hafta aralıklarla 1985-86 Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksekokulu I., II., III. ve IV. sınıflarında öğrenim gören 20 kız ve 35 erkek toplam 55 öğrenciye verilerek testin tekrarı yöntemiyle uygulanmış ve P.T.E.'nin güvenilirlik katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre, P.T.E.'nin ölçtüğü şeyi tekrar ölçebileceği, yani her defasında benzer yada aynı sonucu verebileceği kanısına varılmıştır (Kılıç, 1987: 58-78). Ulaşılan kaynaklar bu bilgilerle sınırlıdır. Ölçeğin bu çalışmadaki güvenilirlik katsayısı ise 0.94 olarak bulunmuştur.

Ayrıca, E.Ü.İ.A.S.Y.O. Bilimsel Etik Kurulu'nun önerisiyle; araştırmacılar tarafından, öğrencilerden P.T.E' de yer alan 100 madde içinden en önemli üç problem alanını önem sırasına göre yazmaları ve genel olarak algıladıkları problem durumunu 0-100 puan arasında puanlamaları istenmiştir.

II. 3. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Öğrencilerin 2005-2006 eğitim-öğretim yılı güz dönemi final sınavları süresince (16-27 Ocak 2006 tarihleri arası) sosyo-demografik özelliklerini içeren anket formu, öğrencilerin P.T.E' de yer alan 100 madde içinden önemli gördükleri üç problem alanı, genel olarak algıladıkları problem durumu ve P.T.E., öğrencilere toplu halde araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

II. 4. Verilerin Çözülmesi

Verilerin çözülmesi için SPSS paket programının 11.0 versiyonu kullanılmıştır. P.T.E.'nin cronbach alpha güvenirlik katsayısı, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki istatistiksel analizlerde varyans analizi, t testi, ileri analizde grup farklılıklarının kaynağını belirlemek için karşılaştırma sonrası ranj testi Tukey HSD kullanılmıştır. İstatistiklerin anlamlılığı için hata düzeyi .05 kabul edilmiştir.

II. 5. Araştırmadan Beklenen Yararlar

Araştırma sonucunda;

1. Öğrencilerin problem alanları tespit edilerek, yüksekokulumuzun Danışmanlık ve Rehberlik Birimi'nin aktif kullanımı,

2. Öğrenci danışmanlarının, ders sorumlu öğretim üyesi ve elemanlarının, öğrenci ailelerinin gerektiğinde bilgilendirilmesi,

3. Problem alanlarına yönelik olarak, öğrencilerin üniversitelerdeki Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığı (Mediko-sosyal) Danışma-Rehberlik Hizmetleri Birimi'ne yönlendirilmesi ve gerekli görülen öğrenciler için, Gençlik Ruh Sağlığı Merkezleri ile işbirliği içinde olunmasının sağlanması.

Böylece öğrencilerin mezun olduktan sonra da potansiyelini optimum düzeyde geliştirmelerine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

III. BULGULAR VE YORUM

Araştırma bulgularına göre E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin; %95.7'si (n=267) ebelik bölümü öğrencisi, %34.4'ü (n=96) birinci sınıf öğrencisi, yaş ortalaması ise: 21.50±2.0 (min:18, max: 29)'dir. Öğrencilerin %96.4'ü (n=269) bekar, %37.3'ünün (n=104) doğum yeri (bölgelere göre) Ege Bölgesi, %40.5'i (n=113) yurttan yaşamakta, %74.9'unun (n=209) bir-üç kardeşi var, %71.0'inin (n=198) ailesinin ekonomik durumunda; gelir-gider dengeli, öğrencilerin %93.2'si (n=260) herhangi bir işte çalışmamaktadır.

Aynı örneklem grubuyla yapılan bir diğer çalışmada da öğrencilerin %62.9'unun 22 yaşında olduğu, %31.2'sinin üniversiteye Ege Bölgesi'ndeki bir ilden geldiği, %37.1'inin iki kardeş olduğu ve %40.9'unun ise yurttan kaldığı belirlenmiştir (Bilge ve Pektaş, 2004: 47-55). Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde okuyan üniversite öğrencileri ile yapılan bir diğer çalışmada da (n=400), öğrencilerin çoğunluğu orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ve çoğunluğu birinci sınıf öğrencisi olduğu saptanmıştır (Şahin-Ayaydın ve Özbay, 2003: 157-158). Çalışma bulguları, bu çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerin %54.8'i (n=153) sosyo-kültürel faaliyetlere katılmadığını, %58.8'i (n=164) ayda bir-iki kitap okuduğunu, %44.4'ü (n=124) haftada bir kez, iki kez, bir-iki kez internete girdiğini, tiyatro/sinemaya gitme sıklığına bakıldığında; %45.5'i (n=127) ayda bir, ayda iki-üç kez gidebildiklerini belirtmişlerdir. Hâlbuki üniversite ortamı, farklı bir boyutta kişinin yeni bir sosyal çevrede ilişkilerini sürdürmesini gerektirmektedir (Özbay,1997).

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 1999-2000 öğretim yılında öğrenim gören 356 öğrenci üzerinde yapılan üniversite öğrencilerinin internet kullanım düzeyleri ve beklentilerinin değerlendirildiği bir çalışmada, öğrencilerin % 46'sı haftada bir gün, % 25'i ayda bir gün interneti kullandıklarını belirtmişlerdir (Karahan, 2000). Çalışma bulguları, bu çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Tablo 1. E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin P.T.E. ve Alt Ölçekleri Puan Ortalamalarının Dağılımı

P.T.E. ve Alt Ölçekleri	\bar{X}	Min.	Max.	SS
Okulla İlgili Problemler Alt Ölçeği	21.17	7	43	6.3
Duygusallıkla İlgili Prob. Alt Ölçeği	14.20	0	30	14.2
Gelecekle İlgili Prob. Alt Ölçeği	10.12	0	19	10.1
Aile ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	8.30	0	26	5.5
İnsan İlişkileri ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	7.85	0	20	4.0
Diğer Problemlerle İlgili Alt Ölçek	7.48	0	18	3.7
Sağlıkla İlgili Prob. Alt Ölçeği	6.11	0	18	3.9
Kız-Erkek Arkadaşlığı ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	3.52	0	18	3.3
P.T.E. Genel Toplam Puanı	78.75	20	145	27.5
P.T.E. Genel Toplam Cronbach Alpha	0.94			

Araştırmada E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ortalaması 78.75 ± 27.5 (min:20, max:145)'tir. Problem alanları açısından P.T.E.'nin alt ölçek puan ortalamaları sırasıyla; okulla ilgili problemler alt ölçeğinin puan ortalaması 21.17 ± 6.3 , duygusallıkla ilgili problemler alt ölçeğinin puan ortalaması 14.20 ± 14.2 , gelecekle ilgili problemler alt ölçeğinin puan ortalaması 10.12 ± 10.1 diğer alt ölçeklere göre yüksek; kız-erkek arkadaşlığı ile ilgili problemler alt ölçeğinin puan ortalaması ise, 3.52 ± 3.3 en düşük olarak bulunmuştur (Tablo 1).

P.T.E. okulla ilgili problemler; dersler ve ders programları, öğrencinin öğretim elemanları ve yöneticilerle olan ilişkilerini ve çalışma alışkanlıklarını içermektedir (Kılıç, 1987: 58-78).

Duygusallıkla ilgili problemler; öğrencinin kendi içsel yaşantısından kaynaklanan problemlerdir (Kılıç, 1987:58-78). Özbay ve arkadaşları (1991) tarafından ülkemizde yapılan kapsamlı bir çalışmada, çalışan ve okuyan ergenlerden toplanan çeşitli verilerin analizi sonucunda araştırmacılar, ergenlik döneminde gençlerin %17'sinde "kaygılar ve çalkantılar" görüldüğünü belirtmişlerdir (Akt: Varan, 1998). Yine Hamamcı ve Duy (2003) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılan bir araştırmada, öğrencilerin depresyon düzeyleri genel olarak düşük, kaygılarının ise orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte örneklemin %19.9'u yüksek düzeyde kaygılı olduklarını ifade etmişlerdir.

Gelecekle ilgili problemler; mesleki seçim, iş bulma, evlenme gibi gelecek planları ve endişeleri ile ilgili problemleri içerir (Kılıç, 1987:58-78). Genç yetişkinlik dönemine rastlayan üniversite yıllarında gençlerin iş bulma kaygısı yaşamasının bu döneme özgü bir durum olduğunu göstermektedir.

Araştırma bulgularımızın tersine, Türkiye'de gençlerle yapılan bir başka çalışmada, arkadaş ilişkileri, karşı cinsiyet ile ilişkiler, okul ve parasal alanlardaki problemler, başka problemlere göre daha önemli olarak bulunmuştur (Çuhadaroğlu, Canat, Kılıç vd., 2004).

Tablo 2. E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin P.T.E.'den Seçtikleri Çok Önemli Üç Problemin Önem Sırasına Göre Dağılımları

Çok Önemli 1. Problem	n	%
22. madde	24	8.6
3. madde	22	7.9
4., 28. maddeler	12	4.3
Çok Önemli 2. Problem		
22. madde	20	7.2
28. madde	13	4.7
8. madde	10	3.6
Çok Önemli 3. Problem		
22. madde	19	6.8
26. madde	10	3.6
46., 50., 96. maddeler	11	3.9

22.madde: "Mezun olduktan sonra iş bulamama ihtimali beni korkutuyor" (Gelecek ile ilgili problemler).

3.madde: "Sınıflar çok kalabalık, öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle dersi rahatça dinleyecek bir yer bulamıyorum" (Okul ile ilgili problemler).

4.madde: "Dersler çok zor, anlamadan ezberlemek zorunda kalıyorum" (Okul ile ilgili problemler).

28.madde: "Lisansüstü programa devam etmek mi yoksa hayata atılmak mı daha iyi bilemiyorum" (Gelecek ile ilgili problemler).

8.madde: "Sınavların üst üste yapılması çalışma verimimi düşürüyor" (Okul ile ilgili prob).

26.madde: "Geleceğimi çok merak ediyorum; boş zamanlarımın çoğunda bunu düşünüyorum" (Gelecek ile ilgili problemler).

46.madde: "Öğretim elemanları ile öğrenciler arasında ilişki yeterli değil" (Okul ile ilgili problemler).

50.madde: "İnsanlara güvenemiyorum" (İnsan ilişkileri ile ilgili problemler).

96.madde: "Ders dışı faaliyetlere zaman ayıramıyorum" (Diğer problemler).

Tablo 2'de E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E.'den seçtikleri çok önemli üç problemin önem sırasına göre dağılımları görülmektedir. Bulgulara göre, öğrencilerin önem sırasına göre P.T.E.'den seçtikleri çok önemli üç problemin ilk

sıralarında P.T.E.'nin 22. maddesinin yer aldığı ve bu doğrultuda gelecek endişesi yaşadıkları söylenebilir.

Erdur-Baker ve Bıçak tarafından (2004) Türk üniversite öğrencileri ile (n=314) yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin en önemli problemlerinin "gelecek kaygısı" olduğu, "üniversite yaşamına uyum ve somatik şikâyetlerin" ise ikinci derecede önemli problemler grubunu oluşturduğu ve "sosyal kaygı", "depresyon", "kişiler arası ilişkiler" ile ilgili problemlerin ise önem derecesine göre daha az yoğunluklu problemler olduğu saptanmıştır. Çalışma bulguları, bu çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Tablo 3. E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin Algıladıkları Problem Puan Grubuna Göre Dağılımları

İ.A.S.Y.O.Öğrencilerinin Problem Puan Grubu	Algıladıkları	n	%
0-40 puan (iyi)		136	48.7
41-60 puan (orta)		78	28.0
61-100 puan (kötü)		65	23.3
Toplam		279	100

Puan \bar{X} : 46.70±22.3 (min: 0, max: 100)

Tablo 3'te E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin algıladıkları problem puan grubuna bakıldığında; kendi problem düzeylerini öğrencilerin %48.7'si "iyi", %23.3'ü ise "kötü" olarak değerlendirmektedir. Öğrencilerinin algıladıkları problem puan ortalaması ise; 46.70±22.3 (min:0, max:100)'tir. Bu bulgu, öğrencilerin orta düzeyde problem yaşadıklarını göstermektedir.

Çuhadaroğlu ve arkadaşları (2004) tarafından aktarıldığı üzere, ergenlerle ilgili yapılan çalışmalarda, ergenlerin %20-33 kadarında problemlerli davranışların ortaya çıktığı, geri kalanların ise problemlerli davranış göstermediği belirlenmiştir.

E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ortalamasının sınıflara göre dağılımları incelendiğinde; P<0.05 düzeyinde anlamlılık bulunmazken, öğrencilerin okulla ilgili problemler alt ölçeği (p<0.004) ve duygusallıkla ilgili problemler alt ölçeği (p<0.038) puan ortalamalarının sınıflara göre dağılımlarında P<0.05 düzeyinde anlamlılık vardır.

Öğrencilerin okulla ilgili problemler alt ölçeği puan ortalamasının anlamlılığının ise, Tukey HSD testine göre birinci, ikinci ve dördüncü sınıflardan kaynaklandığı saptanmıştır.

Özdemir (1997), oryantasyon probleminin üniversite 1. sınıf öğrencilerinde daha fazla olduğunu vurgularken, benzer şekilde Dilekmen (2003), 2002-2003 öğretim yılında oryantasyon çalışmalarının 1. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyumlarına etkisini sınamak amacıyla yaptığı çalışmasının bulgularına dayalı olarak, bütün üniversite birinci sınıf öğrencilerine oryantasyon programı uygulanmasını önermektedir.

Spielberger, eğitim düzeyi ile kaygı seviyesinin ters ilişki gösterdiğini belirtmiştir. Ayrıca eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin stres ile başa çıkmada etkin beceriler geliştirdikleri ifade edilmiştir (Öner ve Lecompte, 1983).

Tablo 4. E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin P.T.E. Genel Toplam Puan Ortalamalarına Göre Dağılımı

Yaşadığı Yer	P.T.E. Genel Toplam Puan Ortalaması			
	\bar{X}	SS	F	P
Yurtta	83.90	28.6		
Evde yalnız	85.01	39.4	2.69	*0.047
Evde arkadaşlarım ile	76.32	25.1		
Ailemle	73.53	26.3		
Kardeş Sayısı Grubu				
Kardeşim yok	77.33	33.8		
1-3 kardeş	76.10	26.7	4.27	*0.015
4 ve üstü kardeş	87.41	28.2		
Ailenin Ekonomik Durumu				
Gelir-giderden az	90.21	25.9		
Gelir-gider dengeli	75.63	27.2	10.79	*0.000
Gelir-giderden fazla	58.90	14.2		
Sosyo-kültürel Faaliyetlere Katılma Durumu				
Evet	74.38	27.9		
Hayır	82.34	26.7	-2.42	*0.016

*p<0.05

E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ($P<0.047$) ortalamasının yaşadığı yere göre dağılımları incelendiğinde; $P<0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). P.T.E. Genel Toplam Puan ortalamasının anlamlılığının ise, Tukey HSD testine göre yurttan ve ailesi yanında yaşayan öğrencilerden kaynaklandığı saptanmıştır.

Schreier ve Abramovitch (1996), araştırmalarında İsrail'de eğitim gören Amerikalı tıp öğrencilerinin kaygı ve stres düzeylerinin yüksek olduğu, bu durumun öğrencilerin farklı kültürel çevrede eğitim almalarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Çalışmanın bulguları doğrultusunda üniversite öğrencilerinin eğitim süreçleri içerisinde yaşadıkları yerden etkilenerek bedensel ve ruhsal problemlerle karşı karşıya kalabileceği söylenebilir.

E.Ü.İ.A.S.Y.O. P.T.E. Genel Toplam Puan ($P<0.015$) ortalamasının kardeş sayısı grubuna göre dağılımları incelendiğinde; $P<0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). Bu anlamlılığın Tukey HSD testine göre öğrencilerin bir-üç kardeş, dört ve üstü kardeş sahibi olan öğrencilerden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Bu çalışmanın aksine Canbaz ve arkadaşları (2001), yaptıkları araştırmalarında öğrencilerin yaşadıkları kaygılarının yüksekliğinin, sahip oldukları kardeş sayısından çok, doğum sırasından kaynaklandığını bildirmişlerdir.

E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ($P<0.000$) ortalamasının ailenin ekonomik durumuna göre dağılımları incelendiğinde; $P<0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). Ailenin ekonomik düzeyi, üniversite öğrencilerinin yaşantılarını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilediği bilinen bir gerçektir.

E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ($P<0.016$) ortalamasının sosyo-kültürel faaliyetlere katılma durumuna göre dağılımları incelendiğinde; $P<0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Tablo 4).

Koç ve arkadaşları (2004) tarafından aktarıldığı üzere; Rolon ve Richards (1965), 24 üniversitede yaptıkları araştırmada, öğrencilerin birinci sınıftaki başarıları ile ders dışı faaliyetlere katılma durumu arasındaki ilişkiyi incelemişler ve bu iki değişken arasında bir korelasyon bulmuşlardır (Akt: Koç, Avşaroğlu ve Sezer, 2004:483-498). Yapılan çalışmalar doğrultusunda öğrencilerin boş zaman etkinlikleri ve kültürel faaliyetlere katılımları desteklenebilir.

Tablo 5. E.Ü.İ.A.S.Y.O. Öğrencilerinin P.T.E. ve Alt Ölçekleri Puan Ortalamalarının Algıladıkları Problem Puan Grubuna Göre Dağılımı

P.T.E. ve Alt Ölçekleri	Algıladıkları Problem Puan Grubu						F	P
	0-40 puan (iyi)		41-60 puan (orta)		61-100 puan (kötü)			
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
Okulla İlgili Problemler Alt Ölçeği	19.43	5.7	21.84	6.1	24.00	6.4	13.35	*0.000
Duygusallıkla İlgili Prob. Alt Ölçeği	11.77	5.4	14.41	6.2	19.00	5.6	35.62	*0.000
Gelecekle İlgili Prob. Alt Ölçeği	8.97	4.2	10.37	4.4	12.23	3.8	13.48	*0.000
Aile ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	6.90	5.2	8.01	4.9	11.55	5.3	18.12	*0.000
İnsan İlişkileri ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	6.67	3.6	8.33	4.0	9.75	4.2	14.84	*0.000
Diğer Problemlerle İlgili Alt Ölçek	6.79	3.4	7.50	3.8	8.90	3.7	7.53	*0.001
Sağlıkla İlgili Prob. Alt Ölçeği	5.13	3.6	6.30	3.9	7.94	3.9	12.40	*0.000
Kız-Erkek Arkadaşlığı ile İlgili Prob. Alt Ölçeği	2.83	2.8	4.10	3.7	4.28	3.6	6.05	*0.003
P.T.E. Genel Toplam Puanı	68.49	24.2	80.86	26.6	97.65	24.6	30.35	*0.000

*p<0.05

E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinin P.T.E. Genel Toplam Puan ve tüm alt ölçeklerin puan ortalamalarının öğrencilerin algıladıkları problem puan grubuna göre dağılımları incelendiğinde; P<0.05 düzeyinde anlamlılık saptanmıştır (Tablo 5). P.T.E. Genel Toplam Puan ortalamasının anlamlılığının ise, Tukey HSD testine göre

kendilerini, orta ve kötü algılayan öğrencilerden kaynaklandığı saptanmıştır. Öğrencilerin kendilerini orta ve kötü düzeyde problemlilik olarak algılamaları, hem kendi yaşantıları, hem de çevresi ile olan ilişkilerinde problemler yaşayabileceği anlamına gelmektedir. Bu durum ise beklenen bir sonuçtur.

YARGI VE ÖNERİLER

1. E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinde belirlenen problem alanları konusu, araştırmacılar tarafından Öğrenci Danışmanlık ve Rehberlik Birimi'ne başvuran öğrencilerle yapılan bireysel görüşmelerde bireysel problem alanlarına yönelik olarak ele alınmaktadır.

2. E.Ü.İ.A.S.Y.O. öğrencilerinde belirlenen problem alanları konusunda öğrenci danışmanları ve ders sorumlu öğretim üyesi ve elemanları ile bilgi paylaşımı gerçekleştirilmektedir.

3. Araştırmacılar tarafından problem alanlarına yönelik olarak, gerekli görülen öğrencilerin Üniversitemiz (Mediko-sosyal) Danışma-Rehberlik Hizmetleri Birimi'ne yönlendirilmeleri ve izlemleri devam etmektedir.

Üniversitelerimizde okuyan gençlerin benzer problemler yaşadığı varsayılarak, aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

1. Öğrencilerin sosyo-kültürel faaliyetlere daha aktif katılımları için teşvik edilmesi,
2. Üniversitelerin tüm fakülte ve yüksekokullar bünyesinde öğrenci danışmanları ve ders sorumlu öğretim elemanları, problem alanlarına yönelik olarak gerekli gördükleri öğrencileri Üniversitemiz (Mediko-sosyal) Danışma-Rehberlik Hizmetleri Birimi'ne yönlendirmeleri,
3. Üniversitelerin Mediko-sosyal birimlerinde çalışan uzman kişilerin sayıları artırılarak, öğrenci psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin verimliliğinin ve işlevselliğinin artırılması,
4. Üniversitelerin Mediko-sosyal birimleri tarafından öğrencilerin problem alanlarına yönelik olarak sürekli eğitim planlama ve programları yapılması,
5. Öğrencilerin spesifik problem alanlarını belirlemeye yönelik ölçeklerin kullanılması,
6. Araştırma sonuçlarının genellenebilmesi için araştırmanın Ege Üniversitesi'nin tüm bölümlerini kapsayacak biçimde yapılarak tüm

öğrencilerin profiline ortaya konması, öğrencilere sunulan hizmetlerin biçimlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

7. Son olarak, oluşan tablo diğer üniversitelerden elde edilen verilerle kıyaslanabilir hale gelecektir.

KAYNAKÇA

- Bilge, A. ve Pektaş, İ. (2004). Öğrencilerin Sosyo-kültürel Özellikleri, Durumluk-Süreklilik Kaygı Düzeyleri ve Başa-çıkma Becerilerinin İncelenmesi. *E.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 20(1), 47-55.
- Canbaz, Sevgi; Peşken, Yıldız; Sünter, Tefik (2001). *Samsun Çıracılık Eğitim Merkezi'ne Devam Eden Çıracıların Durumluk-Süreklilik Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi-2*. Erişim Tarihi: 26.12.2005, Erişim Adresi: <http://www.dicle.edu.tr/~halks/yedi2.htm>
- Çevik, A. (1998). Üniversite Gençliği ve Ruh Sağlığı-Psikopolitik bir değerlendirme. *Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi*, S. 39, Erişim Tarihi: 25.08.2006, Erişim Adresi: http://www.emniyet.gov.tr/StratejiGelistirmeDB/dergi/39/web/makale/Abdulka dir_Cevik.htm
- Çuhadaroğlu, F. ve ark. (2004). Ergen ve Ruhsal Sorunları Durum Saptama Çalışması. *Türkiye Bilimler Akademisi Raporları*, 1. Basım, Tubitak Matbaası, Ankara.
- Deniz, M. E.; Avşaroğlu, S. ve Hamarta, E. (2004). "Psikolojik Danışmanlık Servisine Başvuran Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Belirti Düzeyleri" *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 06-09 Temmuz, ÖNCÜ Basımevi, 191-192. Erişim Tarihi: 12.12.2005, Erişim Adresi: http://ebk.inonu.edu.tr/ozet_kitabi.pdf
- Dilekmen, M. (2003). "Oryantasyon Hizmetlerinin Öğrencilerin Üniversiteye Uyum Düzeylerine Etkisi" *VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 09-10 Temmuz, PEGEM Yayıncılık, 94. Erişim Tarihi: 12.12.2005, Erişim Adresi: <http://www.inonu.edu.tr/kongre/pdr2003/ozet.pdf>
- Erdur Baker, Özgür; Bıçak, Bayram (2004). "Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Sorunları" *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 06-09 Temmuz, ÖNCÜ Basımevi, 183-184. Erişim Tarihi: 12.12.2005, Erişim Adresi: http://ebk.inonu.edu.tr/ozet_kitabi.pdf
- Ergene, T. (2004). Üniversitelerde Öğretimde Öğrenci Kişilik Hizmetleri: Amaç ve Beklentiler. *Hacettepe Ü. Öğrenci Toplulukları Bülteni*, S. 2, Erişim Tarihi: 02.08.2004, Erişim Adresi: <http://www.journals.hacettepe.edu.tr/ogrencibulteni/02/yaz.shtml>
- Hamamcı, Z.; Duy, B. (2003). "Üniversite Öğrencilerinin Depresyon ve Kaygı Düzeyleri İle Fonksiyonel Olmayan Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi", *VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 09-10 Temmuz, PEGEM Yayıncılık, 108-109. Erişim Tarihi: 12.12.2005, Erişim Adresi: <http://www.inonu.edu.tr/kongre/pdr2003/ozet.pdf>

- Karahan, M.; İzci, E. (2000). "Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi" Erişim Tarihi: 06.09.2006, Erişim Adresi: <http://ab.org.tr/ab01/prog/FTMehmetKarahan.html>
- Kılıç, M. (1987). "Değişik Psikolojik Arazilara Sahip Olan ve Olmayan Öğrencilerin Sorunları" Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara: 58-78, 250-253. Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Yayınlar Katalogu:1987, YÖK Yayınları, 757. Ankara:1991.
- Kılıççı, Y.(1992). *Okulda Ruh Sağlığı*. Ankara: ANI Yayıncılık, 2. Basım, 83-84.
- Koç, M.; Avşaroğlu, S. ve Sezer, A. (2004). "Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Problem Alanları Arasındaki İlişki" *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 11, 483- 497. Erişim Tarihi: 04.12.2005, Erişim Adresi: <http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/dergi/>
- Korkmaz, A. (2006). "Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri" Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, Erişim Tarihi: 06.02.2006, Erişim Adresi: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/korkmaz.htm>
- Öner, N. (1997). *Problem Envanteri (Y Formu), Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testler*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 3. Basım, 453-454.
- Öner, N. ve Le Compte, A. (1983). *Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- Özbay, G. (1997). "Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, İ. E. (1997). "Üniversite Gençliğinin Problemleri" Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 1.
- Scales, P. C. (2001). The Public İmage of Adolescents. *Socİtey*, May/June, 64-70.
- Schreier, A. R. ve Abramovitch, H. (1996). American Medical Students in Israel: Stress and Coping, Erişim Tarihi: 08.11.2001, Erişim Adresi: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?cmd=Retrieve&db=pubmed&dopt=Abstract&list>
- Şahin-Ayaydın, F. ve Özbay, Y. (2003). "Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanları, Problemlilik Düzeyleri, Problem Çözme Becerileri ve Yardım Arama Davranışları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi" VII. *Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 09-10 Temmuz, PEGEM Yayıncılık, 157-158. Erişim Tarihi: 12.12.2005, Erişim Adresi: <http://www.inonu.edu.tr/kongre/pdr2003/özet.pdf>
- United Nations Population Information Network. (2002). Erişim Tarihi: 02.03.2003, Erişim Adresi: <http://www.un.org/popin/data.html>

Varan, A. (1998). Ergenlik Dönemi İle İlgili Bazı Temel Tartışmalar. Ergenlikte Ruhsal Sorunlara Yaklaşım- I, *Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları*, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova/İzmir, 2 (3), 313-324.

Yazıcı, E. ve ark. (2003). "Türk Üniversite Gençliği Araştırması" Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları, 12-13.